

SUHF:s ställningstagande
i fråga om
nationellt kvalitetssystem för
högre utbildning

Åsa Kettis

Idag

Lärosätena

**Utvecklar och bedriver
utbildning**

(Utvärderar utbildning)

UKÄ

Utvärderar utbildning

Imorgon?

Lärosätena

Utvecklar, bedriver
och låter utvärdera
utbildning – en helhet

UKÄ

Utvärderar lärosätenas
utvärderings- och
utvecklingsarbete

UKÄ:s kvalitetsutvärderingssystem 2011-2014

- Fokus på kontroll av resultat (självständiga arbeten)
- Avgränsat bedömningsunderlag
- Grund för:
 - Kvalitetsbaserad resurstilldelning
 - Indragen examensrätt

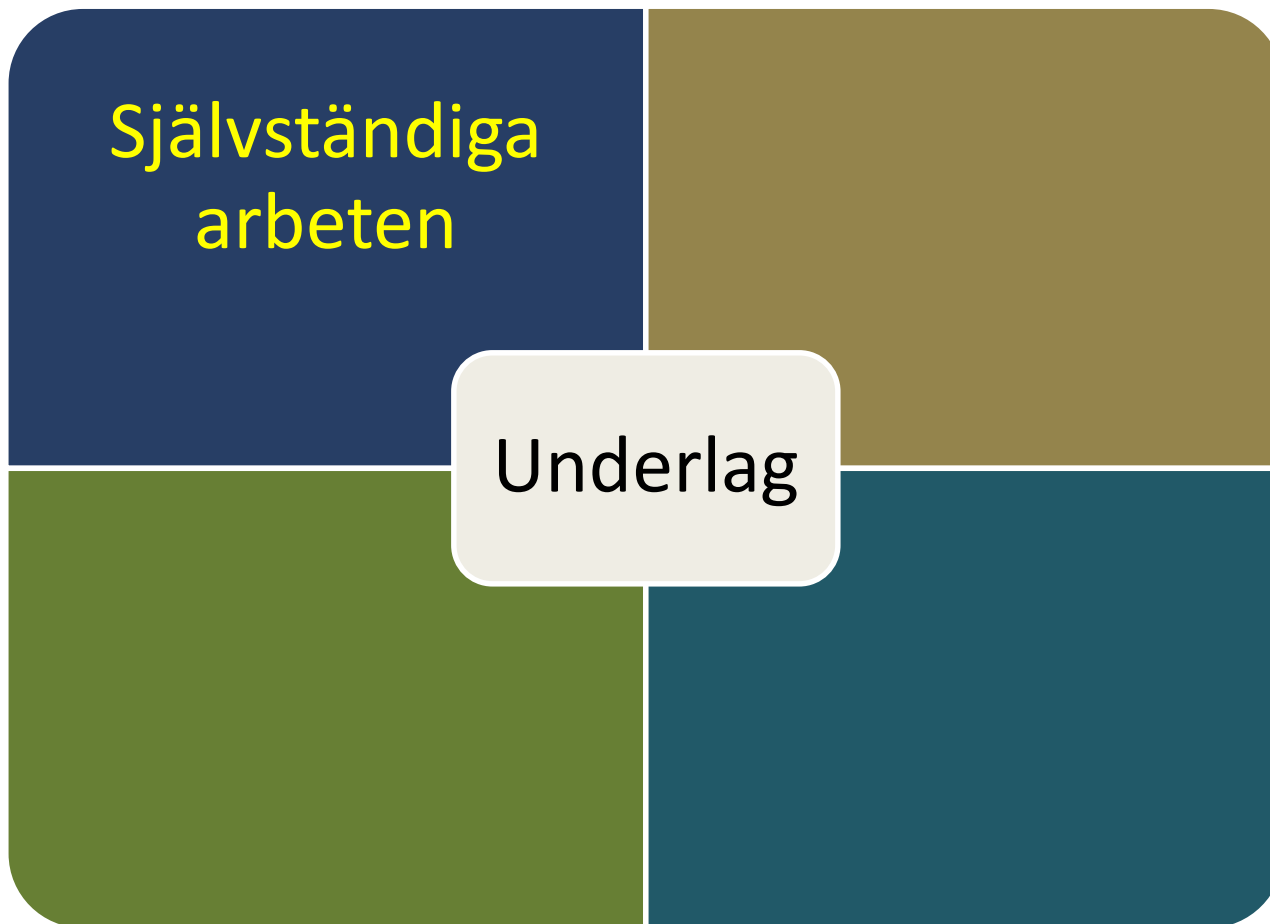
Fyra bedömningsunderlag...

...men i praktiken ett

Självständiga
arbeten

Underlag

Omdöme på tregradig skala

Mycket hög kvalitet

- Extra resurser till lärosätet, ej till utbildningen

Hög kvalitet

- Godkänd, ingen åtgärd

Bristande kvalitet

- Ifrågasättande
- 1 år att åtgärda
- Examenstillståndet kan återkallas

Resultatsök - jämför utbildningarnas kvalitet

Observera att endast en liten del av alla utbildningar är utvärderade i dagsläget. [Se Högskoleverkets tidplan »](#)

Välj utbildning

- Alla
- Arbetsvetenskap - kandidat
- Arbetsvetenskap - magister
- Arbetsvetenskap inriktning konfliktlösning - kandidat
- Biogeovetenskap - kandidat
- Communication for development - magister
- Demografi - master
- Economic growth, innovation and spatial dynamics - magister
- Economic growth, innovation and spatial dynamics - master
- Economics - master

Välj universitet/högskola

- Alla
- Blekinge tekniska högskola
- Göteborgs universitet
- Handelshögskolan i Stockholm
- Högskolan Dalarna
- Högskolan Kristianstad
- Högskolan Väst
- Högskolan i Borås
- Högskolan i Gävle
- Högskolan i Halmstad

Rensa **Sök**

Utbildning	Universitet/Högskola	Beslut	Utvärdering	År
1587 Psykologexamen	Göteborgs universitet	Hög kvalitet	Psykologi	2012
1589 Psykologexamen	Linköpings universitet	Mycket hög kvalitet	Psykologi	2012
1591 Psykologexamen	Lunds universitet	Hög kvalitet	Psykologi	2012
1593 Psykologexamen	Stockholms universitet	Hög kvalitet	Psykologi	2012
1594 Psykologexamen	Umeå universitet	Hög kvalitet	Psykologi	2012
1596 Psykologexamen	Uppsala universitet	Mycket hög kvalitet	Psykologi	2012
1598 Psykologexamen	Örebro universitet	Mycket hög kvalitet	Psykologi	2012

Systemets för- och nackdelar

Fördelar

Sätter fokus på mål, examinationer och självständiga arbeten

Nackdelar

Ensidigt fokus på kontroll

Ej rättvisande mätning av kvaliteten i utbildningen

Verkar styrande på utformningen av självständiga arbeten och utbildningsutbudet

Konkurrerar med lärosätets eget kvalitetsarbete

Ej erkänt i Europa

Utdrag ur expertgruppens uppdrag

- verka för SUHF:s långsiktiga och principiella ställningstagande rörande ett framtida nationellt kvalitetssystem för högre utbildning
- ta ansvar för att SUHF:s beslut om kvalitetsarbetsgranskningar samordnade av SUHF realiserar

SUHF:s långsiktiga ställningstagande i frågan om nationellt kvalitetssystem

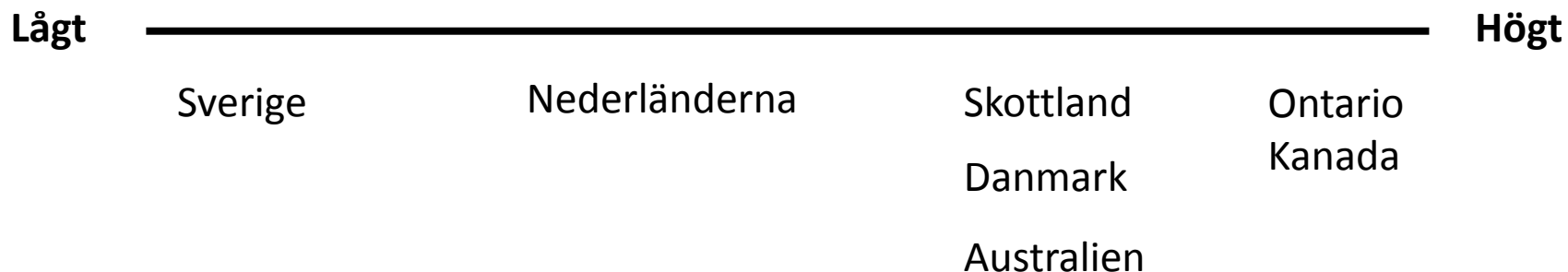
Underlag

- Omvärldsanalys (Nederländerna, Skottland, Kanada, Australien, Island, Finland och Danmark)
- Samråd (39 av 40 lärosäten)
- Analyser av nuvarande system och dess effekter

En viktig skillnad

I de studerade länderna har lärosätena ett stort ansvar för granskningen av den egna utbildningens kvalitet – och den nationella kvalitetssäkringsmyndigheten granskar att detta ansvar axlas av lärosätena.

Förtroendet för lärosätenas förmåga att kvalitetssäkra sina utbildningar

SUHF:s förslag
på utformning av
nationellt kvalitetssystem för
högre utbildning

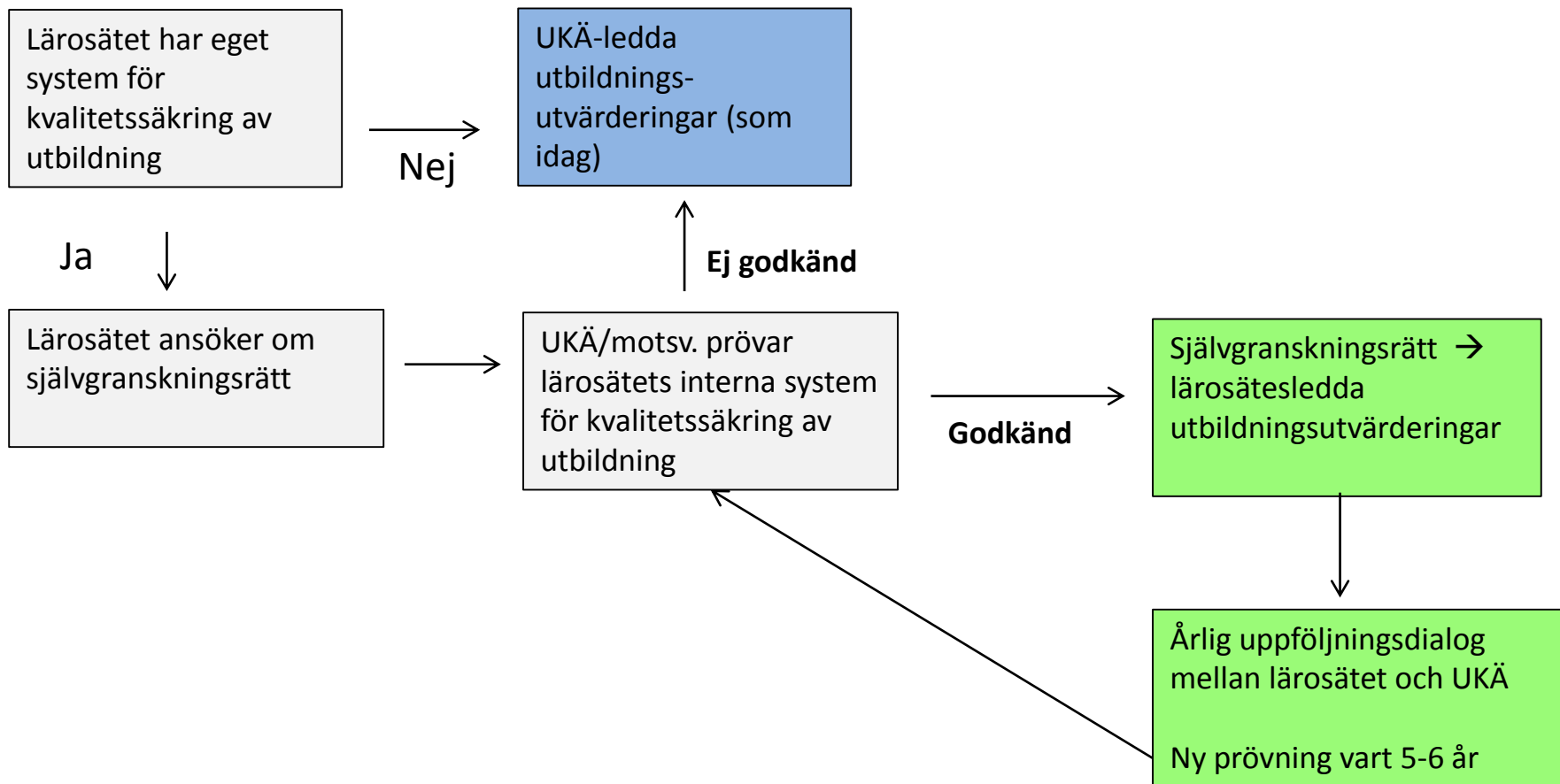
Syftet med ett kvalitetssystem för högre utbildning bör vara:

Att främja studenternas lärande, med målet att de ska förvärva kunskaper, färdigheter och förhållningssätt som gör dem väl rustade för framtiden.

Bärande principer

- 1) Systemet bör bygga på ett starkt mått av *ägarskap och ansvarstagande* från lärosätenas sida.
- 2) Systemet bör vara både *kontrollerande* och *utvecklingsinriktat*.
- 3) Systemet bör vara sådant att det underlättar *diversifiering* av det samlade utbildningsutbudet.
- 4) System måste ha *internationell legitimitet*.

Föreslaget system – möjlighet att förtjäna förtroende

Universiteten: Vi kan sköta granskningen

Lärosäten ska kunna få rätten att själva svara för utbildningsgranskningar. Dessa skulle helt eller delvis ersätta UKÄ:s utbildningsgranskning, skriver rektorer för alla Sveriges universitet och högskolor tillsammans med SFS.

FOTO: TOR JOHANSSON

13 april 2014 kl 01:26, uppdaterad: 13 april 2014 kl 07:41

BRÄNNPUNKT | KVALITETSKONTROLL

”

Högre utbildning i Sverige måste utvecklas i dialog med den internationella universitetsvärlden.

Härom veckan var det interpellationsdebatt i riksdagen om utvärdering av högre utbildning. Anledningen var att Sverige uteslutits ur den europeiska kvalitetsorganisationen ENQA på grund av att det svenska utvärderingssystemet inte håller måttet i ett europeiskt perspektiv. På sikt kan det få negativa konsekvenser för den

Rekommendera 180

Tweeta 65

Kopiera sidans adress

Läs
SvD digitalt
3 månader
för 99 kr

Prova nu

SvD

ANNONS

PERNOD RICARD

ANNONS

Expertens
Så här ska
rosévinet
serveras

[Sommelierens ger sina bästa tips.](#)

Att börja dricka i tidig ålder ökar risken för alkoholproblem.

TOPPNYHETER BRÄNNPUNKT

”Förbjud deltagande i krig utomlands”
S: Kriminalisera inblandning i terror och väpnad konflikt.

”Den sekulära mitten har blivit extrem”
Zouhir: Rädsla för islam säljer.

”Svenskt Näringslivs bild en annan än vår”
”Dyrare när befolkningen minskar.”

GÖR SVD.SE TILL DIN STARTSIDA

SvD
Opinion

SvD Opinion

Gilla 5 481

utvecklingsarbete. Sveriges samlade rektorer lämnar nu därför en formell skrivelse till regeringen med önskemålet att ett gemensamt arbete enligt ovanstående modell inleds snarast.

Det kommer inte att vara en enklare väg för Sveriges lärosäten, men vi är fast övertygade om att den kommer att vara mer kvalitetsdrivande.

ERIK ARROY, ordförande, Sveriges förenade studentkårer (SFS).

Rektorer vid alla Sveriges universitets- och högskoleförbunds (SUHF) medlemslärosäten: **ANDERS HEDERSTIERNA**, Blekinge tekniska högskola; **KARIN MARKIDES**, Chalmers tekniska högskola; **PER NILSSON**, Ersta Sköndal högskola; **ROMULO ENMARK**, Försvarshögskolan; **KARIN HENRIKSSON LARSÉN**, Gymnastik- och idrottshögskolan; **PAM FREDMAN**, Göteborgs universitet; **KARL-OLOF HAMMARKVIST**, Handelshögskolan i Stockholm; **MARITA HILLIGES**, Högskolan Dalarna; **BJÖRN BRORSTRÖM**, Högskolan i Borås; **MAJ-BRITT JOHANSSON**, Högskolan i Gävle; **MIKAEL ALEXANDERSSON**, Högskolan i Halmstad; **ANITA HANSBO**, Högskolan i Jönköping; **SIGBRITT KARLSSON**, Högskolan i Skövde; **SANIMIR RESIC**, Högskolan Kristianstad; **KERSTIN NORÉN**, Högskolan Väst; **ÅSA BERGENHEIM**, Karlstads universitet; **ANDERS HAMSTEN**, Karolinska Institutet; **MARIA LANTZ**, Konstfack; **MÅNS WRANGE**, Kungliga Konsthögskolan; **CECILIA RYDINGER ALIN**, Kungliga Musikhögskolan; **PETER GUDMUNDSON**, Kungliga Tekniska högskolan; **HELEN DANNETUN**, Linköpings universitet; **STEPHEN HWANG**, Linnéuniversitetet; **JOHAN STERTE**, Luleå tekniska universitet; **PER ERIKSSON**, Lunds universitet; **STEFAN BENGTTSSON**, Malmö högskola; **ANDERS SÖDERHOLM**, Mittuniversitetet; **KARIN RÖDING**, Mälardalens högskola; **TOMMY LÖFGREN**, Röda Korsets högskola; **JAN ÅKE LINDGREN**, Sophiahemmet högskola; **ANNA LINDAL**, Stockholms konstnärliga högskola; **ASTRID SÖDERBERGH WIDDING**, Stockholms universitet; **LISA SENNERBY FORSSE**, Sveriges Lantbruksuniversitet; **MOIRA VON WRIGHT**, Södertörns högskola; **LENA GUSTAFSSON**, Umeå universitet; **EVA ÅKESSON**, Uppsala universitet; **JENS SCHOLLIN**, Örebro universitet

Så här rosévi serve

[Sommelieren ger](#)

Att börja dri
risken för

TOPPNYHETER

"Förbjud deltaga
krig utomlands"
S: Kriminalisera
inblandning i terror
väpnad konflikt.

"Den sekulära m
har blivit extrem
Zouhir: Rädsla för
säljer.

"Svenskt Naring
bild en annan är
"Dyrare när befolkr
minskar."

 [GÖR SVD.S](#)

 [SvD Opin](#)
 [Gilla](#)

Press

■ Pressmeddelanden

- Debattartiklar
- Tal
- Kommentarer
- Uttalanden
- Webbutskändningar
- Bildarkiv
- Ackreditering
- EU-representationens pressinformation
- Regeringen i sociala medier
- Sverige i utländska medier
- UD:s pressrum (International Press Centre)

Pressmeddelande

8 april 2014

Utbildningsdepartementet

Harriet Wallberg Henriksson utreder systemet för kvalitetsäkring av högre utbildning

Svensk högre utbildning ska hålla hög kvalitet. Regeringen tillsätter en utredning om hur kvalitetssäkringsarbetet i framtiden ska organiseras. Utredare blir professor Harriet Wallberg Henriksson.

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ansvarar för kvalitetssäkring och tillsyn. Alla utbildningar utvärderas i en fyraårscykel. Den första cykeln avslutas hösten 2014 och det finns därför nu anledning att överväga hur kvalitetssäkringen fortsättningsvis ska organiseras.

Utgångspunkterna ska vara följande:

- Systemet ska vara sammanhållet och innefatta både lärosätenas eget kvalitetssäkringsarbete och de granskningar som UKÄ gör.
- Systemet ska kontrollera att studenterna tillgodogör sig de kunskaper som utbildningen ska ge.
- Systemet ska också vara kvalitetsdrivande och ge lärosätena fortsatta incitament och vägledning att utveckla sina utbildningar.
- Utbildningens användbarhet och förberedelse för arbetslivet ska vara en viktig aspekt i granskningarna. I det arbetet bör företrädare för arbetslivet involveras tydligare.
- Studenterna ska få en tydligare roll.
- Principer för kvalitetssäkring på europeisk nivå ska beaktas.
- Beslut om examenstillstånd ska även fortsättningsvis vara en viktig komponent. Ett lärosäte som inte

Utgångspunkterna för Wallbergs utredning

- Systemet ska vara **sammanhållet** och innefatta både lärosätenas eget kvalitetssäkringsarbete och de granskningar som UKÄ gör.
- Systemet ska **kontrollera** att studenterna tillgodogör sig de kunskaper som utbildningen ska ge.
- Systemet ska också vara **kvalitetsdrivande** och ge lärosätena fortsatta incitament och vägledning att utveckla sina utbildningar.
- Utbildningens **användbarhet** och förberedelse för arbetslivet ska vara en viktig aspekt i granskningarna. I det arbetet bör företrädare för arbetslivet involveras tydligare.
- **Studenterna** ska få en tydligare roll.
- Principer för kvalitetssäkring på **europaisk nivå** ska beaktas.
- Beslut om **examenstillstånd** ska även fortsättningsvis vara en viktig komponent. Ett lärosäte som inte uppfyller kraven ska få examenstillståndet indraget.
- Systemet ska utgå från lärosätenas självständighet, ta hänsyn till **profilering** samt vara transparent och tydligt.

Pågående utvecklingsprojekt

- Vilka delar behöver ett lokalt kvalitetssystem för högre utbildning innehålla för att ges självgranskningsrätt? Underlag: Nya ESG, SUHF:s ställningstagande, Harriet Wallbergs utredning, goda exempel m.m.
- Lokal inventering: Vad finns idag? Vad behöver utvecklas? Hur kan det ske?
- Ev. utvecklande KA-granskningar samordnade av SUHF

Tänkbara grundkrav på lärosätesledda utbildningsutvärderingar för erhållande av självgranskningsrätt

- Varje program/huvudområde utvärderas återkommande t ex vart 6:e år
- Externa granskare
- Måluppfyllelse i relation till examensordningen ska ingå som en komponent
- Ska stå i samklang med European Standards and Guidelines for the Higher Education Area

Standards and guidelines for quality assurance in the European Higher Education Area

Proposal for the revised version (February 2014)

- European Association for Quality Assurance in Higher Education (ENQA)
- European Students' Union (ESU)
- European University Association (EUA)
- European Association of Institutions in Higher Education (EURASHE)
 - In cooperation with:
 - Education International (EI)
 - BUSINESSEUROPE
 - European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR)

Standards and guidelines for internal quality assurance

- Policy for quality assurance
- Design and approval of programmes
- Student-centred learning, teaching and assessment
- Student admission, progression, recognition and certification
- Teaching staff
- Learning resources and student support
- Information management
- Public information
- On-going monitoring and periodic review of programmes
- Cyclical external quality assurance

Standards and guidelines for internal quality assurance

- Policy for quality assurance
- Design and approval of programmes
- **Student-centred learning, teaching and assessment**
- **Student** admission, **progression**, recognition and certification
- **Teaching staff**
- **Learning resources and student support**
- Information management
- Public information
- **On-going monitoring and periodic review of programmes**
- Cyclical external quality assurance

Ytterligare komponenter i det nationella kvalitetssystemet

- Granskning på förekommen anledning
- Årlig kvalitetsdialog mellan lärosätena och Universitetskanslersämbetet
- Komponenter specifikt inriktade på utveckling
- Fristående styrelse/nämnd för kvalitetssystemet (representanter för lärosäten, studenter, avnämare och myndigheter)

Systemets förväntade för- och nackdelar

Fördelar

- Sammanhållet system
- Skapar ägarskap - utvärderingar kan utformas så att de bidrar maximalt till utveckling
- Utvärderingar kan planeras in vid för lärosätet lämpliga tidpunkter
- Mindre risk för styrande effekter - tillåter diversifiering
- Internationell legitimitet

Nackdelar

- Kräver mer arbete av lärosätena?
- Nationella jämförelser svårare att åstadkomma, men...
- Lämpar sig mindre väl som instrument för kvalitetsbaserad resurstilldelning resp. indragen examensrätt, men...
- Tandlöst, om inte...

Vi vet ännu inte om kommande nationella kvalitetssystem för högre utbildning kommer att medge möjligheten för lärosäten att själva garantera kvaliteten i utbildningen (och att UKÄ kontrollerar om lärosäten klarar den uppgiften), *men låt oss utgå från att så kommer att bli fallet.*

BIKUPOR

Anser ni att Umeå universitet då bör ansöka om självgranskningsrätt?

Om så, hur skulle ni utforma utbildningsutvärderingar?

Vad finns redan på plats? Vad återstår?

Omvärldsexempel:

**The University of Edinburgh
Teaching Programme Review
2012/13**

Management of the Student Learning Experience

- Key features of (and trends in) the student population and implications for learning and teaching experience
- The effectiveness of the review area's approach to:
 - the management and resourcing of learning and teaching/research experience
 - the learning and teaching experience
 - supporting students in their learning
 - promoting the development of graduate attribute
 - managing the learning environment
 - promoting an accessible and inclusive learning environment for all students
 - supporting and developing staff to promote effective learning for students

Management of enhancement and sharing of good practice

- Effectiveness of the review area's approach to the strategic enhancement of the student experience
- Identification of areas of good practice for sharing outside the review area

Management of Quality and Standards

The effectiveness of the review area's approach to:

- setting and maintaining academic standards
- monitoring and quality assurance
- listening and responding to the student voice
- the management of assessment, progression and achievement.

Prioritised list of commendations and recommendations:

- Key Strengths
- Recommendations for enhancement
- Areas for further development.